

Hvis Kristus ikke er oppstått – hva da?

Tale på Bibel og lovsang 5.4. 2010 av Oddvar Søvik.

Oppstandelsens faktum setter kristendommen i en absolutt særstilling blant alle andre religioner. Ingen annen har seiret over døden enn Jesus. Vi snakker ikke om *dødesoppvekkelse* slik som med Lasarus. Han måtte jo dø igjen. Nei, Jesus seiret over døden for godt! Oppstandelsen er det budskapet vår tro står eller faller med.

I 1 Kor 15,14-15a sier Paulus: *Men er Kristus ikke stått opp, da er vårt budskap intet, og deres tro er meningsløs. Da har vi vist oss som falske vitner om Gud;* Da hadde jeg ikke hatt noen ting å tale om her i kveld. Da burde vi gått hjem med en gang. Det er bortkastet tid å holde minnemøte for en som døde for snart 2000 år siden. Hvorfor sier Paulus disse sterke ordene at vår tro er *meningsløs* uten oppstandelsen? La meg gi fire svar på det. Hvis Jesus ikke var oppstått

1. Da ville ikke kristendommen vært sann

Oppstandelsen er så å si *bevist* på at vår tro er sann. Ingen har kunnet bestride det faktum at graven var tom. Men alle forsøk på bortforklaringer av oppstandelsen har falt tomme til jorden. Allerede like etter oppstandelsen betalte prestene i Jerusalem vaktene for å sette ut det ryktet at disiplene stjal Jesu legeme *mens de sov!* Noen mer hjelpeløs bortforklaring finnes vel ikke? Hvordan kunne de vite hva som skjedde hvis de *sov*? Og hvis de *ikke sov*: Hvorfor stoppet de da ikke disiplene hvis de hadde forsøkt på noe så risikabelt? Det var jo derfor soldatene var utplassert der. Men om de hadde forsøkt på noe så dristig, så skulle de ha veltet bort en stein som veide mellom 3-5 tonn. Det gjør man ikke lydløst. Vaktene ville ha våknet.

Her i 1 Kor 15 fører Paulus sterke, troverdige vitner i marken for Jesu oppstandelse. I v. 5-8 sier han at Jesus *viste seg for Kefas og deretter for de tolv. 6 Deretter viste han seg for mer enn fem hundre brødre på én gang. Av dem lever de fleste, men noen er døde. 7 Deretter viste han seg for Jakob, deretter for alle apostlene. 8 Aller sist viste han seg for meg, jeg som bare er et ufullbåret foster.* Alle disse er *øyenvitner*. Det er de beste vitner som finnes.

Men hvorfor nevner han ikke *kvinnene*, som alle evangelistene nevner først? Saken er nok den at kvinner ikke ble regnet som juridisk troverdige vitner på den tiden. Derfor tar han dem ikke med her. Men at alle evangelistene nevner dem først, viser hvor pålitelige evangeliene er. La oss se nærmere på noen få av disse vitnene:

a. Peter

Først nevnes Kefas. Det er det arameiske navnet for Peter. Han som hadde sviktet så katastrofalt. På vei til Getsemanehagen hadde han lovet at om så var, skulle han dø med Jesus. Men da en tjenestepike påstod at Peter var sammen med Jesus, bannet han på at han ikke kjente ham.

Men Peter er den første av disiplene Jesus viser seg for. Det er nåde! Det blir ikke fortalt hvordan det skjedde, bare henvist til her og i Luk 24,34. Da de to Emmausvandrere kommer heseblesende tilbake til Jerusalem for å fortelle hva de har opplevd, får de høre: *«Herren er virkelig oppstått og har vist seg for Simon.»*

Andre enn Jesus ville nok ha brutt forbindelsen med Peter. Man kan da ikke ha noe å gjøre med folk som ikke holder det de lover, som svikter når det mest gjelder! Men ikke Jesus. Hans største ønske var å reise Peter opp igjen, og trøste ham etter hans svik. Dette møtet med den oppstandne Jesus forvandelt Peters liv. Han ble den klippen Jesus ville han skulle være.

b. Jakob

Tenk på Jakob. Han var den eldste av Jesu brødre, eller skal vi si *halvbrødre*. Den første sønnen Josef og Maria fikk etter at Jesus var født, eller kanskje en sønn Josef hadde fra sitt forrige ekteskap. Tradisjonen vet å fortelle at Josef var enkemann da han giftet seg med Maria. Jesus hadde fire brødre i alt, Jakob, Joses, Judas og Simon. Mark 6,3. Dessuten hadde han noen søstre som vi ikke vet navnet på. Under Jesu jordeliv trodde ikke disse halvbrødrene på ham. Joh 7,5. Og det er vel ikke så rart. Tenk deg selv at du hadde en bror som drev som snekker til han var 30 år. Så forlot han verkstedet, begynte å reise rundt som predikant og forkynne at han var ett med Gud, Joh 10,30, at den som hadde sett ham hadde sett Faderen, Joh 14,9, at de som hørte hans ord hørte Faderen, Joh 14,24. Ikke rart at de sa han var *gal*. Joh 10,20.

Men etter oppstandelsen viser Jesus seg for Jakob. I våre evangelier nevnes ikke dette, men i det apokryfe Hebreer-evangeliet, som det bare finnes fragmenter av, fortelles det om dette møtet. Der står det: *Jesus gikk til Jakob og sa: "Kom med et bord og litt brød." Og han tok brødet, velsignet det, brøt det og gav det til Jakob den rettfærdige og sa til ham: "Min bror, et brødet, for Menneskesønnen er oppstått fra de sovende."*

Dermed kom Jakob til tro på Jesus. Senere finner vi alle Jesu brødre sammen med disiplene i bønn på den Øvre sal. Apg 1,14. Og Jakob ble senere forstander for menigheten i Jerusalem som tilba Jesus som Gud. Dette er bevitnet både i Gal 2 og i utenombibelske kilder, bl.a i kirkehistorien til Eusebios av Caesarea (ca. 260-340 e. Kr)

For en jøde den gang og i dag er dette å tro at Jesus er Gud det største anstøt. Men Jesus beviste at han var den han sa at han var, ved sin oppstandelse fra de døde.

c. 500 på en gang

Vi vet ikke med sikkerhet hvor og når det var. Noen har gjettet på det fjellet i Galilea der han ga misjonsbefalingen. Men det som er interessant er at Paulus føyer til: *Av dem lever de fleste, men noen er døde*. Underforstått: Spør dem selv! Det kunne han ikke ha sagt om det ikke var sant at Jesus hadde stått opp.

Det er kanskje det faktum Paulus henviser til i sin forsvarstale for Herodes Agrippa der han sier: *Apg 26,26 Kongen kjenner til alle disse ting, og til ham taler jeg rett ut. Jeg er overbevist om at ikke noe av dette er gått ham forbi; det er jo ikke skjedd i en avkrok*. Nei, verken Jesu liv, død og oppstandelse hadde skjedd i en avkrok. Det visste Agrippa. Og legg merke til kongens reaksjon: *«Det er like før du overtaler meg til å bli en kristen.»*

Vårt budskap er nemlig pålitelig og sant.

d. Paulus selv

Paulus var en skarpskodd teolog, utdannet ved det beste fakultetet i Jerusalem der Gamaliel var lærer. Han fnyste av forakt mot de kristne som trodde på Jesu oppstandelse. Rasende reiste han rundt og fikk fengslet dem som trodde at Jesus var Gud. Men en dag, på vei til Damaskus, med brev i lomma fra selveste øverstepresten om å arrestere alle dem som tilhørte "veien", strålte plutselig et lys omkring ham. *Apg 9, 4-6 Han falt til jorden, og han hørte en røst som sa til ham: Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg? 5 Han sa: Hvem er du, Herre? Og han svarte:*

Jeg er Jesus, han som du forfølger. 6 Men reis deg og gå inn i byen, så skal det bli sagt deg hva du har å gjøre!

Blind og hjelpeløs ble han leiet inn i byen. I tre dager verken åt eller drakk han noe. Men så talte Jesus til en disippel som het Ananias og ba ham om å oppsøke Paulus. Først vegret han seg. *Apg 9, 15-18 Men Herren sa til ham: "Du skal gå. For jeg har utvalgt ham som mitt redskap til å bære mitt navn fram for folkeslag og konger og for Israels folk. 16 Og jeg skal vise ham alt han må lide for mitt navns skyld." 17 Da gikk Ananias, og han kom inn i huset, la sine hender på ham og sa: "Saul, min bror! Herren har sendt meg, Jesus som viste seg for deg på veien hit; han vil at du skal få synet igjen og bli fylt av Den Hellige Ånd." 18 Straks var det som om skjell falt fra øynene hans, og han kunne se. Han gjorde seg klar og ble døpt.*

Og så vet vi at den mest fanatiske kristenforfølger ble tidenes største misjonær. Da han utfordret den intellektuelle eliten på Areopagos, avsluttet han sin tale med å si: *Apg 17, 31 For Gud har fastsatt en dag da han skal dømme verden med rettfærdighet. Dette skal skje ved den mann (Jesus) som han har utvalgt til det, etter at han har gitt **fullgodt bevis** for alle ved å oppreise ham fra de døde. (NB 88)*

Siden har millioner på millioner mennesker verden over fått erfare at Jesus lever. Oppstandelsen er beviset på at Jesus var den han ga seg ut for å være: Sann Gud, den eneste vei til frelse.

Det leder oss over til det andre svaret: Hvis Jesus ikke var oppstått

2. Da ville vi fremdeles vært i våre synder

Hvorfor sier Paulus: *"Men hvis Kristus ikke er stått opp, da er deres tro uten mening, og dere er fremdeles i deres synder?"*

Jo, hvis påsken hadde endt med langfredag, så ville nok vår syndeskyld vært betalt. For Jesus sonet virkelig for hele verdens synd da han døde på korset. *Han ble gjort til synd for oss, 2 Kor 5,21. Han bar våre synder i sitt legeme, står det ordrett i 1 Pet 2,24.* Han gjorde soning for hele verdens synd ved å gi sitt liv. Han som var uendelig Gud soner for en uendelig synd. **Men vi ville ikke fått del i del i forsoningen følger uten oppstandelsen.**

Å være en kristen er nemlig ikke bare å *holde for sant* det Bibelen forteller om Jesus. Det mener faktisk fremdeles ca. halvparten av Norges befolkning, men bare i underkant av 10 % regner seg som kristne.

Den frelsende tro er nemlig ikke bare å tro *at* Jesus har eksistert, men å tro *på* Jesus som sin frelser. Å tro *på* vil si å stole på, ta sin tilflukt til. Eller for å si det med et av Paulus' favoritt-uttrykk: Å være en kristen er å *være i Kristus*. Først da får jeg del i hans tilgivelse og oppstandelsesliv.

Jesus bruker selv bildet med vintreet og grenene for å forklare dette. Når grenen podes inn i treet får den del i alt treet er og har. Treets liv blir grenens liv. Når vi forenes med Kristus ved dåpen og troen får vi del i hele Kristus. - Var treet dødt, ville ikke grenen få liv. Var Jesus ikke oppstått, kunne heller ikke vi fått del i det nye, evige livet.

Jesus kom ikke for å gi oss en ny *religion*. De finnes det nok av. Religionene er menneskets forsøk på å nå opp til Gud. Jesus kom for å gi oss en ny *relasjon*, ved at han kom ned fra Gud til oss, for å frelse oss ved å *forene* oss med seg.

Vi trengte heller ikke en *lærer*, selv om Jesus har mye godt å lære oss. Det vi trengte og trenger er en *frelser*, som kan ta bort vår synd og skyld ved å betale straffen i stedet for oss. Det var akkurat det Jesus gjorde. Det er derfor vi feirer påske. Langfredag tar han på seg hele verdens synd og skyld og går inn under Guds dom over alt dette. Ikke rart at svetten falt som blodstråper til jorden. For straffen for verdens synd er fortapelsens mørke. Det var den Jesus erfarte da han ropte ut på korset: "*Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?*" *Matt 27, 46*

Men fordi han ble forlatt, kan vi slippe å bli det. Fordi han betalte straffen, kan vi gå fri. Og fordi han lever, kan vi få et helt nytt liv. Jesus sa om seg selv: *Joh 10, 10 Jeg er kommet for at dere skal ha liv og overflod.*

Igjen for å presisere: Den frelsende tro er ikke bare å holde påskens budskap for sant, men å *ta sin tilflukt til* påskens hovedperson Jesus Kristus. Det gjør vi ved å bekjenne våre synder og ved å overgi oss til ham med hele livet for hele livet.

Martin Luther sier: *Om troen gjelder det at vi lærer rett, nemlig at vi ved den forenes slik med Kristus at det av den troende og Kristus blir en person.* Da får vi del i hans oppstandelsesliv! Alt hans blir vårt.

For det tredje: Hvis Jesus ikke var oppstått,

3. Da måtte vi ha strevd med å leve rett i egen kraft.

Hvis Jesus ikke var oppstått ville vi bare hatt en ny religion. Vi ville ha strevd som i alle andre religioner med å leve etter religionsstifterens lære. Men Jesus kom ikke for å lære oss en ny *levemåte*, han kom for å gi oss et nytt *liv*.

Men likevel er det mange kristne som ikke helt synes å ha forstått hva det betyr at Jesus lever i oss. De sliter med å oppfylle Guds bud og gjøre Guds vilje så godt de kan i egen kraft. Da havner man lett i fariseismens trelldom eller i fortvilelse og nederlag.

Jo, så lenge alt er greit og andre mennesker er greie, går det så noenlunde. Men straks utfordringene møter i form av en vrien nabo, en fristelse eller prøvelse, når en sliter med relasjoner til andre mennesker, da opplever en ofte avmakten. Så forsøker man så godt en kan å mestre situasjonen, men etter en tid er resultatet like nedslående.

Så er det ikke annet å gjøre enn å trøste seg til syndenes forlatelse. Jeg klarer jo ikke leve slik Gud vil allikevel. Men Jesus mente faktisk at vi skulle det gjøre det. Bergprekenen er ikke gitt oss bare for å vise hvor store syndere vi er, men som en veiledning for det nye livet. Derfor avslutter Jesus med å si: *Matt 7,24-27 Den som hører disse mine ord og gjør etter dem, han blir lik en klok mann som bygde huset sitt på fjell. 25 Regnet skylte ned, elvene flommet, og vindene blåste og slo mot huset. Men det falt ikke, for det hadde sin grunnvoll på fjell. 26 Men den som hører disse mine ord og ikke gjør etter dem, han blir lik en uforstandig mann som bygde huset sitt på sand. 27 Regnet skylte ned, elvene flommet, og vindene blåste og slo mot huset. Da falt det, og fallet var stort.*

Men det skjer ikke ved at vi *tar oss sammen*. Jesus har ikke befalt om det. Nei, han ber oss om å *være sammen* med seg, slik at han kan få virke i oss med sin oppstandelseskraft. Det er en bønn vi kan be for oss selv og for hverandre her i Normisjon Mandal også.

Jesus er her. Han er midt i blant oss og han er i oss ved sin Hellige Ånd. Kristus gir oss ikke bare *kraft*, han er vår *styrke*. Han vil ikke bare *hjelp*e oss når vi gjør så godt vi kan,

nei, han vil *gjøre* det gjennom oss. *1 Tess 5,24 Han som kaller dere, er trofast; han skal gjøre det.*

Paulus kjente vel på sin egen svakhet. Han slet med en torn i legemet, hva nå det var, og det hindret ham i tjenesten. Han ba tre ganger om å få slippe denne smerten, men Herren svarte annerledes enn Paulus ønsket. Svaret han fikk var dette: *2 Kor 12, 9: "Min nåde er nok for deg, for kraften fullendes i svakhet."* Og så føyer Paulus til de underlige ordene: *Derfor vil jeg helst rose meg av min svakhet, for at Kristi kraft kan ta bolig i meg.*

Det er når vi erkjenner vår egen fallitt at Jesus får slippe til. Problemet for Jesus er ikke vår *avmakt*, men vår *dyktighet*. Han får ofte ikke sjansen til å virke med sin kraft. Vi greier oss så godt selv. Derfor tillater han at vi noen ganger møter veggen slik at vi er hjelpeløst kastet på ham. Det er da vi gjør den underlige erfaringen: *"Når jeg er svak, da er jeg sterk."* Ja, Paulus er ikke snauere enn at han frimodig bekjenner: *"Alt makter jeg i ham som gjør meg sterk". Fil 4,13.*

Derfor ber han for sine venner i Efesos: *"Måtte han gi deres hjertes øye lys, så dere forstår hvilket håp han har kalt dere til, hvor rik og herlig arven er for de hellige, og hvor veldig hans kraft er hos oss som tror. Med denne veldigte makt og styrke reiste han Kristus opp fra de døde og satte ham ved sin høyre hånd i himmelen,-"* Det er en bønn vi kan be for oss selv og for hverandre her i Normisjon Mandal også.

Denne veldigte kraft er også hos oss, hos deg og meg når vi har tatt i mot Jesus. Be om å se og forstå dette, og begynne å regne med denne kraften i hverdagen.

- Si til Jesus: "Jesus, jeg får det ikke til å elske min vrang nabo, men vil du elske ham gjennom meg? Jesus, jeg har ikke tålmodighet nok med barna mine, men vil du virke med din tålmodighet i meg?"

- Når fristeren kommer og vil lokke til fall, så har vi lett for å se vi på fristelsene og si til oss selv: "Nå, må jeg ikke falle igjen, jeg må ikke begjære". Guds bud sier jo: Du skal ikke begjære".

Vi biter ofte tenna sammen og prøver å stå i mot, men erfarer bare det Paulus sier: *Det som gir synden kraft er loven, 1 Kor 15,56.* Budet gir oss ikke hjelp til å seire over fristelsene, tvert i mot, det forsterker fristelsen. Det vi fokuserer på, gir vi kraft til. Nei, bli deg bevisst *at han som er i deg, er større enn han som er i verden. 1 Joh 4,4.* Vær ikke redd. Du er på vinningsiden! Kjempe mot fristeren i egen kraft. Fly til Jesus så vil han seire for deg. Paulus sier videre i 1 Kor 15,57 *Men Gud være takk, som gir oss seier ved vår Herre Jesus Kristus!*

- Og når Jesus kaller deg til å gå i gjerninger han har lagt ferdige, så vær lydig å gå. Da får du erfare kraften! Vi trenger ikke kraft til å sitte på baken, det holder med tyngdekraften der. Det er når vi legger ut på dypet at vi erfarer at løftene holder, ikke ved å vasse i vannet langs ved strandkanten.

Jesus lever. Han lever i deg og meg når vi har invitert ham inn i våre liv som frelser og Herre. Regn med Jesus i alle livets situasjoner, og du vil få erfare at du kan gjøre og si ting du ikke trodde var mulig for deg.

Fader Luther sier: *"Ble vi oss bevisst hvilken høy gjest vi huser, ville hele vår tilværelse bli bestemt av hans nærvær."*

Betyr det at vi da aldri vil falle for fristelser, at vi vil ha seier på alle fronter? Det kan jeg dessverre ikke love. Vi sliter med vår syndenatur og vil snuble og falle igjen og igjen, men når vi er i Kristus er det ingen fordømmelse og han vil stadig rense oss fra vår synd når vi kommer til ham med våre nederlag. Og så vil han virke gjennom oss med sin styrke.

For det fjerde: Hvis Jesus ikke var oppstått,

4. Da ville vi vært uten håp.

1 Kor 15,17-18 Men hvis Kristus ikke er stått opp, -18 Da er også de fortaapt som er døde i troen på Kristus.

Jesu oppstandelse betyr at vi som tror har *et levende håp*. Uttrykket er hentet fra 1. Pet 1,3: *"Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny og gitt oss et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde!"*

Hva betyr *et levende håp*? Vi bruker ofte ordet *håp* om noe som er usikkert. F.eks: "Jeg håper det blir fint vær i morgen". Det kan være nokså usikkert. Eller når studenten sier: "Jeg håper jeg står til eksamen". Det kan være enda mer tvilsomt.

Vårt håp er *levende*, det vil si at det ikke er tomt, dødt og innholdsløst. Ved sin oppstandelse fra de døde garanterer Jesus Kristus at det er et liv etter dette. Slik han oppstod, slik skal vi en dag stå opp med herliggjorte legemer den dagen han kommer igjen i herlighet. *1 Kor 15,23: Kristus er den første, deretter følger de som hører Kristus til, når han kommer.*

Vi har alle et felles problem: Døden. Vi vil helst ikke snakke om den, men for hver dag som går, kommer vi alle nærmere vår dødsdag. Vi er alle uhelbredelig syke. Hva kommer etterpå? Hva håper du på? Hva er ditt framtidshåp?

Vi sier ofte: "Så lenge det er liv, er det håp." Men det er minst like sant: "Så lenge det er håp, er det liv." Den som ikke har noe å dø for, har lite å leve for. Men den som har et levende håp, fordi han har kommet inn i et samfunn med en levende frelser, han har både noe å leve for og noe å dø på.

For noen år siden var jeg taler på en misjonærkonferanse i Japan. Jeg besøkte også Ingrid Aske fra Kristiansand som er misjonær i Kawage. Hun ville gjerne vise meg kirkens nye gravplass. Der var det ett eneste kristent gravsted blant alle de andre hinduistiske og shintoistiske gravene. Høyt hevet over alle gravstøttene lyste et stort kors med følgende inskripsjon: *Joh 11, 25 : "Jeg er oppstandelsen og livet, den som tror på meg, skal leve om han enn dør.*

Det gjorde et sterkt inntrykk. Her lå det hundrevis av mennesker begravd, uten håp for evigheten. Men midt i håpløshetens mørke lyste det tomme korset, livets og håpets symbol.

Jo, den som tror vil også dø, om han da ikke lever til Jesus kommer igjen. Men for ham blir døden bare en overgang til livet. Jesus sier også: *Joh 5, 24 Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, han har evig liv og kommer ikke for dommen, men er gått over fra døden til livet.*

Johannes sier videre slik: *1 Joh 3,2 Mine kjære, nå er vi Guds barn, og det er ennå ikke blitt åpenbart hva vi skal bli. Vi vet at når han åpenbarer seg, skal vi bli ham lik, for vi skal se ham som han er.*

Vi skal se ham som han er... Jeg kjenner det som om det sitrer i kroppen av spenning og forventning: Ham som jeg har lært å kjenne, lært å elske, ham jeg har tjent, trodd på og tilbedt - uten å se – hans skjønnhet skal jeg få skue klart! Ansikt til ansikt! For en dag det skal bli! Da er det oppfylt det som ble talt ved profeten Jesaja: *Med egne øyne skal jeg skue Kongen i hans skjønnhet. 33,17.*

Avslutning

Hvordan får vi del i dette livet, denne kraften og dette håpet? Det er enkelt fordi Jesus lever. Hans løfte er dette: *Matt 18, 20 For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem.*

Jesus kunne etter oppstandelsen gå gjennom stengte dører. Han gikk gjennom gravens stengsel. Steinen ble ikke veltet bort for at Jesus skulle komme ut, men for at disiplene og kvinnene skulle komme inn. Men det er en dør han ikke kan eller vil gå gjennom: Vårt hjertes dør. Han elsker oss for høyt til å bryte seg inn der. Men han vil gjerne inn. *Åp 3, 20 Se, jeg står for døren og banker. Om noen hører min røst og åpner døren, da vil jeg gå inn til ham og holde måltid, jeg med ham og han med meg.*

Be ham om å komme inn i ditt liv som din frelser. Be ham tilgi dine synder. Da gjør han det, slik han har lovt. *1 Joh 1,9 Men dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renses oss for all urett.*

Men Jesus er ikke bare vår frelser. Han er også vår Herre. Han ønsker ikke å bli forvist til et hjørne av vårt hjertes tempel. Nei, han vil adgang til alle rom i våre liv, i alle forhold. Han er sjefen. Det er han som skal bestemme. Og det behøver vi ikke være redde for. Han elsker oss og vil oss det beste. Da får vi del i hans oppstandelsesliv, da får vi en ny kraft og et levende håp. Det er påskens evangelium. Halleluja!